

Máme dovolit památkám spadnout?

Když jsem přemýšlel o tom, jaké knihy vzít s sebou na dovolenou, nečekaně jsem se vrátil ke knihám italského novináře Vittorio Messoriho. Je to on, kdo se zasloužil o vznik knih-rozhovorů s Janem Pavlem II. a tehdejšími kardinály Josephem Ratzingerem. Tentokrát jsem vzal opět do rukou knihy, které před deseti lety byly přeložené do polštiny: *Černé stránky církevních dějin a Přemýšlet o dějinách. Katolická interpretace lidského osudu*. V této druhé zmíněné knize cituje prof. Leo Moulina: „Prosím, vězte mi, starému agnostikovi, který se vtom skutečně vyzná. Největší úspěch protikřesťanské propagandy spočívá v tom, že se jí povedlo vytvořit u křesťanů, a obzvlášť u katolíků, pocit nečistého svědomí, tak, aby se styděli za vlastní dějiny. Nekonečnými útoky se jí povedlo přesvědčit vás o tom, že nesete zodpovědnost za všechny nebo skoro všechny hříchy tohoto světa. A vy sami, kteří často ani neznáte vlastní dějiny, jste jim uvěřili a dokonce v této kritice jim pomáháte“. Našel jsem také kapitolu o majetku církve – za to totiž bychom se podle kritiků měli stydět asi nejvíce. Provokativně Messori navrhuje prodat všechny zásoby vatikánských muzeí a ostatní umělecká díla. „Představme si, že první na prodej půjde *Pieta*, která se dnes nachází ve svatopetrském chrámě a je přístupná všem jeho návštěvníkům. Jakou bude mít cenu? Takovou, že si ji dopřát může například jen mezinárodní bankovní konsorcium. Stane se tedy majetkem úzké skupiny lidí, kteří se rozhodnou o jejím osudu. Nemůžeme ani vyloučit, že bude uzavřena do ostře hlídaného trezoru nebo potěší jen oko svého nového majitele. Bude díky tomu svět aspoň trochu lepší?“.

Vzpomínám na ještě jeden, dost populární názor, podle něhož kněz není restaurátor a církev není památkový ústav. Měli bychom se věnovat lidem, jejich problémům a ne trávit čas na opravě zničených památek.

Představme si Řím bez Vatikánu anebo bez ostatních kostelů. Jak by vypadala Paříž a další francouzská města bez gotických katedrál? Anebo se jen podívejme na pár klášterů, třeba v našem blízkém okolí. Před 60 lety se splnil sen mnohých kritiků církve – byla zbavena svého majetku. Nejen, že nemohla vlastnit zařízení fungující dlouhá léta, jako například školy, výchovné ústavy, nemocnice nebo prostě kláštery. Byla také zbavena prostředků, které kdysi měly zajistit těmto zařízením finanční samostatnost; byly jí odebrány lesy, rybníky a veškeré pozemky. Nakolik této osvětlené reformy přinesly štěstí a blahobyt, můžeme dnes posoudit všichni.

Myslím na slova prof. Moulina a v několika situacích mu dávám za pravdu. Někdy už ani nemáme odvahu diskutovat s těmi, kdo tvrdí, že církev stejně všechno ukradla. Nebo už nosíme

v sobě pocit viny, že naše kostely jsou krásné a zdobí je umělecká díla? A nemáme opravdu žádný nárok na to, aby do jejich obnovy se zapojil stát, který je nechal zchátrat? Nesmíme už o tom mluvit?

fot. Interier kostela sv. Jiljí v Třebnicích

Proč o tom vůbec píšete? Určitě ne proto, abych si stěžoval na majetkové poměry, ve kterých je nám dáno žít. Nepatřím ani mezi nadšené stavitele a nikdo mne nemusí přesvědčovat o tom, že jak učil Jan Pavel II., „člověk je cestou církve“.

Bolí mne, když mne starosta jedné obce nechce vůbec poslouchat a nemá nejmenší zájem o krásný kostel, skutečnou historickou dominantu a řekne

fot. Poškozená fasáda a střecha třebnického kostela

rovnou do sluchátka: „stejně se nedomluvíme“ a tím považuje celý problém za vyřešený. Ale zároveň dávám za pravdu tomu, kdo řekl: musíme to být zrovna my, kdo dovolíme, aby se to zničilo? Péče o památky je totiž projevem úcty nejen k Bohu, kterému jsou často zasvěceny ale i našim předkům, kteří je stavěli, kteří se v nich modlili.

Aktuálně pokračuje oprava soch na arciděkanském kostele a termín ukončení této akce záleží na výši získaných dotací. Letos se nám nepovedlo pro tento účel získat ani jednu korunu a veškeré letošní náklady budou hrazeny pouze z farních prostředků. Podobně se řeší oprava varhan z třebnického kostela, které jsou určeny pro kapli sv. Barbory